

RAPPORT

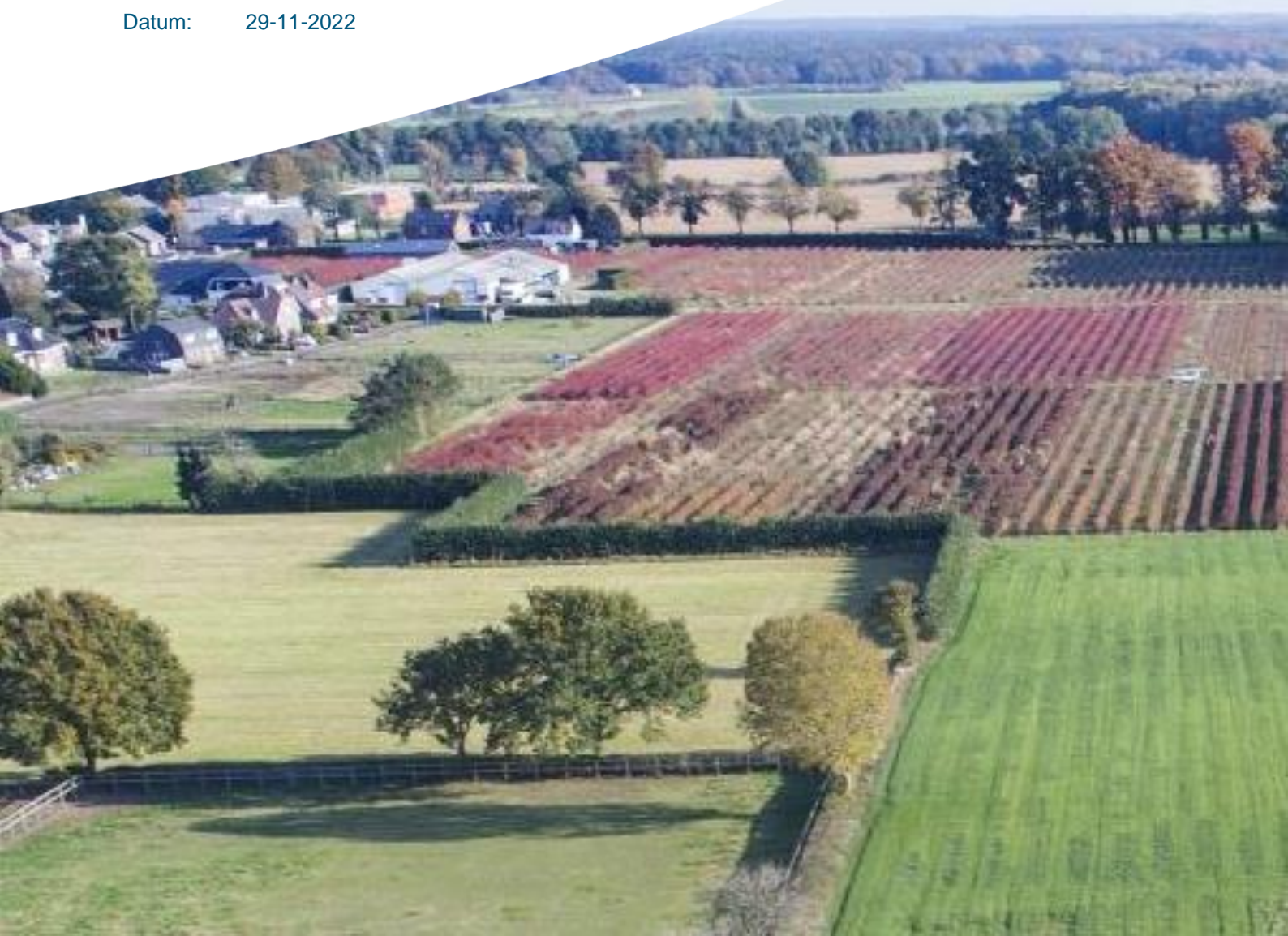
Notitie Reikwijdte en Detailniveau Gebiedsontwikkeling Groene Rivier Well

Klant: Waterschap Limburg

Referentie: BI6740-WM-RP-220915-1039

Status: S0/P01.01

Datum: 29-11-2022

HASKONINGDHV NEDERLAND B.V.

Jonkerbosplein 52
6534 AB Nijmegen
Water & Maritime
Trade register number: 56515154

+31 88 348 70 00 **T**
info@rhdhv.com **E**
royalhaskoningdhv.com **W**

Titel document: Notitie Reikwijdte en Detailniveau Gebiedsontwikkeling Groene Rivier Well

Sub titel:
Referentie: BI6740-WM-RP-220915-1039
Status: P01.01/S0
Datum: 29-11-2022
Projectnaam: Actualisatie VKA Well
Projectnummer: BI6740
Auteur(s): MC, DH

Opgesteld door: MC, DH

Gecontroleerd door: DH

Datum: 4-11-2022

Goedgekeurd door: DH

Datum: 7-11-2022

Classificatie

Projectgerelateerd

Behoudens andersluidende afspraken met de Opdrachtgever, mag niets uit dit document worden veeleenvoudigd of openbaar gemaakt of worden gebruikt voor een ander doel dan waarvoor het document is vervaardigd. HaskoningDHV Nederland B.V. aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor dit document, anders dan jegens de Opdrachtgever.

Let op: dit document bevat mogelijk persoonsgegevens van medewerkers van HaskoningDHV Nederland B.V.. Voordat publicatie plaatsvindt (of anderszins openbaarmaking), dient dit document te worden geanonimiseerd of dient toestemming te worden verkregen om dit document met persoonsgegevens te publiceren. Dit hoeft niet als wet- of regelgeving anonimiseren niet toestaat.

Inhoud

1	Het project gebiedsontwikkeling Groene Rivier Well	1
1.1	Gebiedsontwikkeling Groene Rivier Well	1
1.2	Ontstaan van de gebiedsontwikkeling	2
1.3	Aanleiding en doel notitie Reikwijdte en Detailniveau	4
1.4	Proces op hoofdlijnen	4
1.5	Omgevingsproces	5
1.6	Projectbesluit en Milieueffectrapportage	6
1.7	Betrokken partijen	8
1.8	Inspraak en zienswijzen	9
2	Opgaven en maatregelen	10
2.1	Gebiedsbeschrijving	10
2.2	De opgaven voor gebiedsontwikkeling Groene Rivier Well	11
2.2.1	Systeemopgave	11
2.2.2	Versterkingsopgave HWBP	12
2.2.3	Beekherstelopgave	12
2.2.4	Inrichting van het gebied	13
2.3	Principeoplossing Gebiedsontwikkeling Groene Rivier Well	14
2.4	Meekoppelkansen	15
2.5	Raakvlakvlakken met lopende projecten en beleid	16
3	Varianten en aandachtspunten	18
3.1	Inleiding	18
3.2	Varianten en aandachtspunten per deelgebied	18
4	Werkwijze milieueffectrapportage	20
4.1	Plangebied	20
4.2	Referentiesituatie	20
4.3	Beoordelingskader	21

1 Het project gebiedsontwikkeling Groene Rivier Well

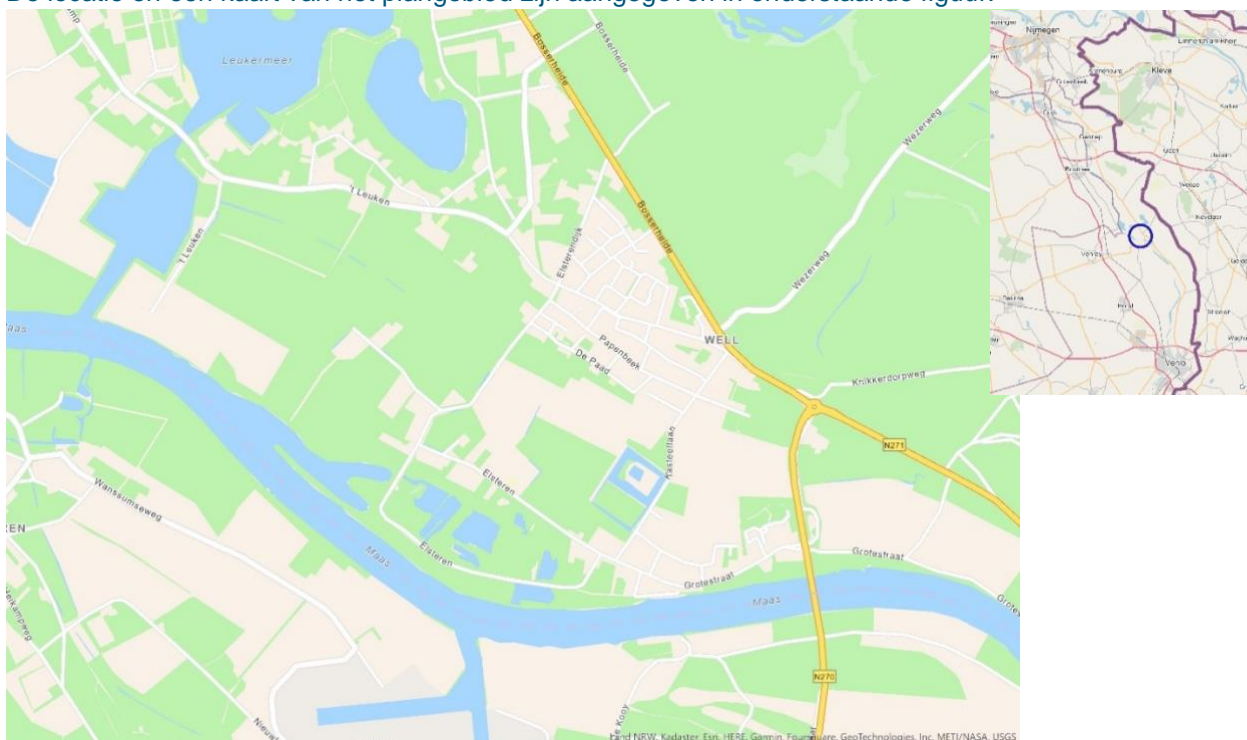
1.1 Gebiedsontwikkeling Groene Rivier Well

De gebiedsontwikkeling Groene Rivier Well is een integraal project waarmee meerdere doelstellingen gelijktijdig en in samenhang met elkaar worden gerealiseerd. De gebiedsontwikkeling omvat:

- de aanleg, verhoging en versterking van primaire waterkeringen om te voldoen aan de wettelijke veiligheidsnorm;
- het verbeteren van de systeemwerking van de Maas door behoud van 85 hectare rivierbed en realisatie van circa 17 cm. waterstandsdeling ter hoogte van Well-dorp;
- het verbeteren van het ecologisch functioneren van de Molenbeek en haar oevers door de loop, oevers en monding een natuurlijker karakter te geven en daarmee de biodiversiteit te verhogen;
- het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit, middels de landschappelijke herkenbaarheid, samenhang, cultuurhistorische identiteit en soortenrijkdom in het gebied;
- het versterken van de gebruiks- en belevingswaarde voor bewoners en bezoekers door o.a. het verbeteren van de toegankelijkheid;
- duurzaamheid in realisatie en beheer, door o.a. gebruik te maken van en voort te bouwen op de bestaande gebiedskwaliteiten, de toepassing van gebiedseigen grond, robuuste waterkeringen en natuurinclusieve voedselproductie.

De achtergrond van de gebiedsontwikkeling wordt toegelicht in paragraaf 1.2, en ook de ontwikkeling die het project recentelijk (van 2020 tot 2022) heeft doorgemaakt. Het doel van deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau en het kader komen aan de orde in paragraaf 1.3 t/m 1.8. In hoofdstuk 2 wordt verder ingegaan op de inhoud van de gebiedsontwikkeling opgaven, waarna de aanpak van de milieueffectrapportage volgt in hoofdstukken 3 en 4.

De locatie en een kaart van het plangebied zijn aangegeven in onderstaande figuur.

Figuur 1-1: Locatie en kaart plangebied gebiedsontwikkeling Groene Rivier Well

1.2 Ontstaan van de gebiedsontwikkeling

Aanleiding

De waterkeringen bij Well voldoen niet aan de wettelijke normen en dienen in de komende jaren te worden versterkt, in het kader van het Hoogwaterbeschermingsprogramma. Het Waterschap Limburg is in 2017 gestart met de planvorming voor deze dijkversterking, in samenspraak met de omgeving. De dijken komen daarbij deels op nieuwe tracés te liggen, waarmee rivierbed van de Maas behouden wordt, dat bij de aanleg van de keringen in de jaren '90 verloren is gegaan. Het rivierbed dat wordt behouden kan vervolgens functioneren als een groene rivier, die bij hoogwater meehelpt om Maaswater af te voeren. In het plangebied ligt ook de Molenbeek, waarvoor een verbetering is voorzien van het ecologisch functioneren, in het kader van de programma's zoals de Kaderrichtlijn Water (KRW). Aan de bovenstroomse kant van het plangebied kruist de provinciale weg N270 het rivierbed van de Maas. De N270 is daarbij in het plangebied grotendeels gelegen op een grondlichaam dwars op de stromingsrichting van de Maas, en passeert de Maas met een brug, de Koninginnenbrug.

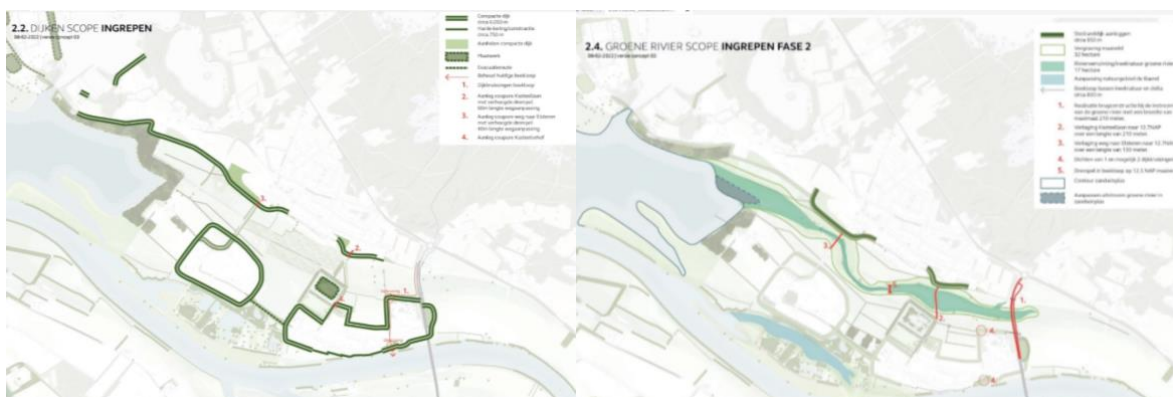
Van realisatie in twee fasen naar een integrale scope

In 2020 heeft het Waterschap Limburg na afweging van verschillende alternatieven een Voorkeursalternatief (VKA) vastgesteld. Dit VKA was gebaseerd op het vinden van een balans tussen het beschermen van het dorp Well en de buurtschappen enerzijds en het behoud van vierkante meters rivierbed anderzijds. Het VKA uit 2020 voorzagt in realisatie van de dijkversterking en herinrichting van de Molenbeek in de komende jaren. Op de langere termijn zou het grondlichaam van de N270 door een brug worden vervangen, waarmee de Maas vanaf de bovenstroomse kant de groene rivier in kan stromen, en zou ook het gebied van de groene rivier worden ingericht.

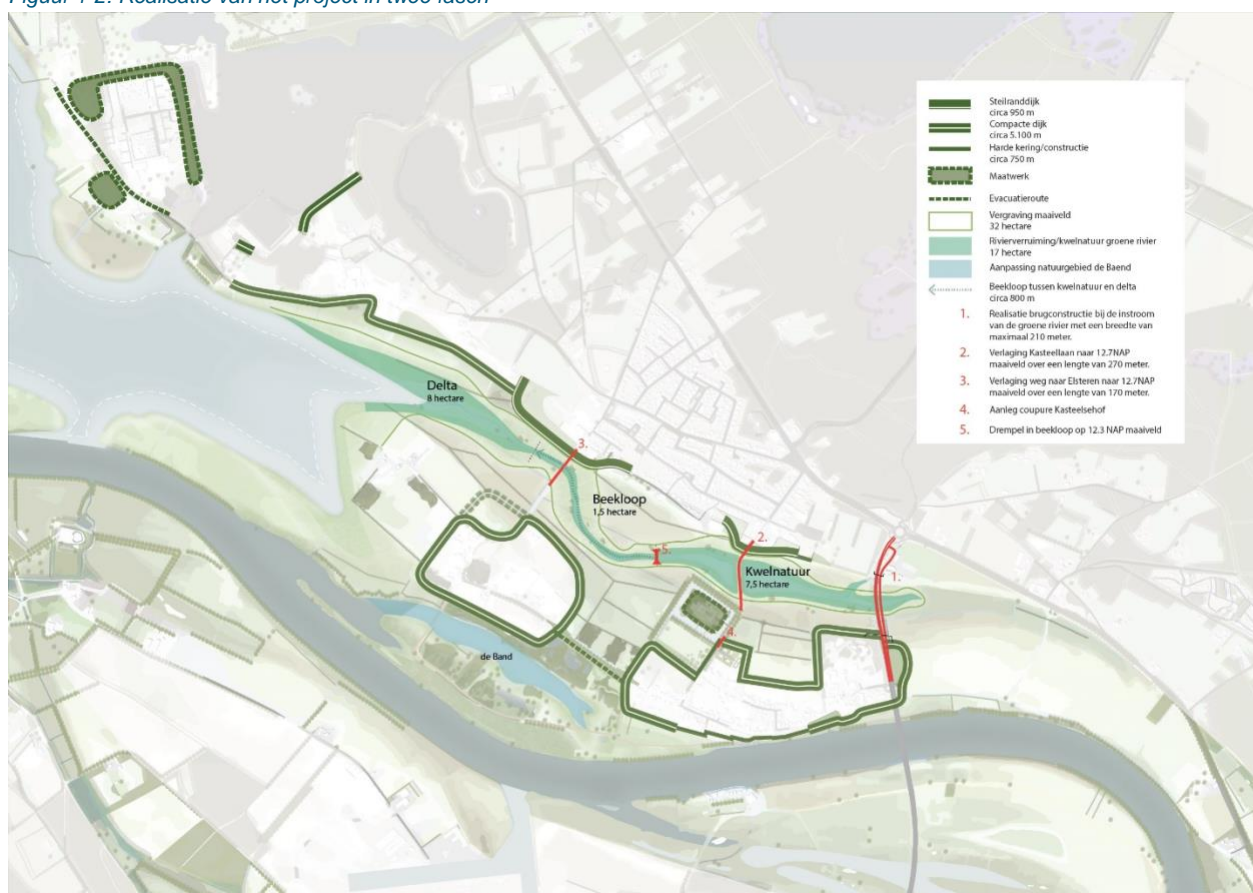
Destijds werd aangenomen dat de groene rivier tussen deze dijken tot stand kon komen. Tijdens de verdere aanscherping van het VKA in 2021 bleek dat meer informatie nodig was over de inrichting en werking van de groene rivier. Bovendien maakte het hoogwater van juli 2021 duidelijk dat de huidige situatie bij Well een flessenhals vormt voor de afvoer van hoogwater op de Maas (zie ook par. 2.2.1). De stuurgroep gebiedsontwikkeling Groene Rivier Well heeft daarom op 14 oktober 2021 besloten om dit onderdeel door het projectteam alsnog inhoudelijk uit te laten diepen. De omgeving is geïnformeerd over deze ontwikkeling en tussenresultaten tijdens de informatiebijeenkomst in november 2021.

Daarop zijn door het projectteam en de ambtelijke projectgroep (APG) twee scenario's verkend:

- 1 Realisatie van het project in de oorspronkelijke twee fasen: eerst de dijkversterking en het beekherstel, en op termijn pas de brug onder de N270 en de inrichting van de groene rivier (zie Figuur 1-2 hieronder).
- 2 Realisatie van de integrale scope in één keer inclusief de definitieve inrichting van het gebied, waardoor ook de beoogde waterstandsdeling direct wordt gehaald (zie Figuur 1-3).

Figuur 1-2: Realisatie van het project in twee fasen

Figuur 1-3: Realisatie integrale scope in één keer

In februari 2022 heeft de stuurgroep gebiedsontwikkeling Groene Rivier Well gekozen voor scenario 2: realisatie van de integrale scope in één keer, vanwege de vele voordelen die dit met zich mee brengt, waaronder:

- Een kostenvoordeel dat geraamd is op circa €17 miljoen (prijspeil februari 2022) ten opzichte van de uitvoering in 2 fasen, doordat werk-met-werk gemaakt kan worden en efficiënt kan worden omgegaan met vrijkomende grond;
- Niet twee keer maar één keer overlast vanwege de realisatie van werken voor de bewoners en bedrijven in Well;
- Duurzaamheidsvoordelen (o.a. gebruik van gebiedseigen grond, circulariteit);

- Eén integraal, duurzaam, klimaatbestendig en waterrobuust eindbeeld;
- De procedure hoeft maar een keer doorlopen te worden;
- De beoogde waterstandsdaling van circa 17 centimeter wordt op kortere termijn gerealiseerd.

De keuze voor de integrale scope houdt ook in dat het bevoegd gezag van het project verandert van het Waterschap Limburg naar het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Het Waterschap Limburg blijft de uitvoerende partij van dit project.

De omgeving is geïnformeerd over deze keuze in een informatiebijeenkomst in mei 2022.

1.3 Aanleiding en doel notitie Reikwijdte en Detailniveau

De integrale aanpak van de Gebiedsontwikkeling Groene Rivier en de aanleg van de groene rivier tegelijk met de dijkversterking en het beekherstel heeft impact op de milieueffecten. In deze nieuwe Notitie Reikwijdte en Detailniveau (kortweg: 'NRD 2022') is de aanpak van het onderzoek naar deze milieueffecten beschreven, met de (inpassings)varianten en aandachtspunten die daarbij worden overwogen. Deze aanpak is de basis voor het projectmilieueffectrapport (projectMER) dat in de komende Planuitwerkingsfase wordt opgesteld. Het proces dat daarbij gevolgd wordt, is beschreven in paragraaf 1.4 en 1.5, de rol van de milieueffectrapportage in paragraaf 1.6 en de betrokken partijen in paragraaf 1.7. De minister van Infrastructuur en Waterstaat die bevoegd gezag is voor het projectbesluit Omgevingswet en de bijbehorende MER-procedure, legt deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau ter inzage (zie paragraaf 1.8), zodat eenieder de mogelijkheid heeft om er op te reageren en suggesties te doen over de aanpak van de milieueffectrapportage.

1.4 Proces op hoofdlijnen

Het proces dat voor dit project wordt gevolgd, is gebaseerd op de werkwijze uit het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) en het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). Dit betekent dat de volgende fasen doorlopen worden: de Voorverkenning, de Verkenning, de Planuitwerking en de Realisatie (zie Figuur 1-4).

Figuur 1-4: De fasen van de MIRT-systematiek

Op basis van de voorverkenning waarin de opgave van het dijkversterkingsproject is bepaald, is het waterschap in 2016 gestart met de Verkenningfase. De Verkenningfase heeft zich gericht op het – samen met betrokken partijen in de omgeving - verkennen van de mogelijke oplossingsrichtingen (alternatieven) en is geëindigd in 2020 met de keuze van een Voorkeursalternatief (VKA). In maart 2020 is de ontwerpnota VKA samen met het MER fase 1 ter inzage gelegd. Mede op basis van de zienswijzen en de toets van de commissie m.e.r. is de Nota VKA 2020 aangepast en in juni 2020 door het Dagelijks Bestuur van Waterschap Limburg definitief vastgesteld.

In februari 2022 heeft de stuurgroep gebiedsontwikkeling Groene Rivier Well het besluit genomen voor een integrale scope waarbij alle opgaven in één integraal project worden opgepakt. Hiermee is het bevoegd gezag voor het projectbesluit Omgevingswet overgegaan van het dagelijks bestuur van Waterschap Limburg naar de minister van Infrastructuur en Waterstaat. Om de Verkenningfase goed af te ronden én de Planuitwerkingsfase goed te starten, is de Principeoplossing gebiedsontwikkeling Groene Rivier Well beschreven in het verkenningenrapport Gebiedsontwikkeling Groene Rivier Well, en de

aanpak voor het projectMER in de voorliggende NRD 2022. In het projectMER wordt de informatie uit het eerder opgestelde MER fase 1 (uit de Verkenningfase) opgenomen. Deze zullen, samen met het Participatie- en communicatieplan Well 2022 ter inzage worden gelegd door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, waarbij eenieder in de gelegenheid wordt gesteld een zienswijze naar voren te brengen voor mogelijke oplossingen voor de Principeoplossing Groene Rivier Well binnen de daarvoor gestelde kaders.

In de Planuitwerkingsfase wordt de Principeoplossing Groene rivier Well uitgewerkt en gedetailleerd, in overleg met de betrokkenen in de omgeving. Tevens wordt overleg gevoerd met de toekomstige beheerders van het gebied en de bevoegde gezagen. De Planuitwerkingsfase wordt afgesloten met de vaststelling van een projectbesluit Omgevingswet. Ook het ontwerp projectbesluit wordt samen met het bijbehorende MER ter inzage gelegd, en na verwerking van de zienswijzen definitief vastgesteld. Daarmee verleent het bevoegd gezag (in dit geval: de Minister van Infrastructuur en Waterstaat) goedkeuring voor realisatie van het project.

1.5 Omgevingsproces

De gebiedsontwikkeling Groene Rivier Well komt tot stand in overleg met de betrokken overheden, burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Dat is al gebeurd vanaf de start van de Verkenning in 2016 en zal worden voortgezet in de Planuitwerkingsfase. Hieronder wordt eerst kort verslag gedaan van het proces met de omgeving in de Verkenningfase.

Tot vaststelling VKA juni 2020

Vanaf de start van de verkenning in 2016 zijn zowel de verschillende overheden als de omgeving middels diverse overlegstructuren betrokken bij het project. Betrokkenheid van de overheden is als volgt vormgegeven:

- In de Ambtelijke Projectgroep (APG) heeft overleg plaatsgevonden met betrokken ambtelijke vertegenwoordiging voor het project Well;
- Er was een periodiek overleg met de stuurgroep HWBP Noordelijke Maasvallei, waarbij Waterschap Limburg samenwerkt met partners als Rijkswaterstaat, het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, de Provincie Limburg en alle Maasgemeenten. Hierin werd op hoofdlijnen gekeken naar de projecten.

De omgeving is middels diverse overlegstructuren betrokken bij het project:

- Op vier openbare informatiebijeenkomsten (in februari 2017, november 2017, maart 2018 en december 2018) is het project toegelicht voor alle geïnteresseerde bewoners en belanghebbenden uit Well en omgeving;
- Er hebben in 2017 en 2018 in totaal zeven integrale ontwerpessies plaatsgevonden met betrokken ambtelijke vertegenwoordiging voor dijktraject Well;
- Er zijn in 2017 en 2018 in totaal vijf omgevingswerkgroepen gehouden. De omgevingswerkgroep kwam enkele keren per jaar samen en vervulde een klankbordfunctie;
- In diverse bewonersbijeenkomsten (o.a. voor De Kamp/Leukermeer, de groene rivier en de Grotestraat) is met direct betrokkenen nagedacht over een specifieke ontwerpogave;
- Samen met bewoners en ondernemers heeft het projectteam veldbezoeken afgelegd;
- Met diverse betrokken partijen (o.a. Kasteel Well, bewoners van Elsteren, bewoners van De Paad en bewoners van De Kamp) is in kleiner verband gesproken over hun specifieke situatie.

Afronding Verkenningfase 2021/2022

Vanaf 2021 is er een nieuwe stuurgroep gebiedsontwikkeling Groene Rivier in het leven geroepen specifiek voor project Well, met daarin vertegenwoordiging van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, Rijkswaterstaat, provincie Limburg, gemeente Bergen en Waterschap Limburg. Na het vaststellen van het VKA in juni 2020 is het waterschap aan de slag gegaan met verschillende aanscherpingslocaties (o.a. noordzijde Oud Well, kasteel Well, kerkhof Oud Well, aansluitingen hoge

grond De Paad en deelgebied de groene rivier). Tevens was het hoogwater van 2021 aanleiding om een integrale scope te onderzoeken. Voor de aanscherpingslocaties en ter voorbereiding van het besluit van 15 februari 2022 over de keuze voor één van de twee verkende scenario's (zie paragraaf 1.2), heeft nadere afstemming met de omgeving plaatsgevonden.

De omgeving is middels diverse overlegstructuren betrokken bij het project:

- In juli 2021 was een informatiebijeenkomst gepland om bewoners bij te praten over de ontwikkelingen in het project. In verband met de onverwachte hoogwatercrisis dezelfde week is deze bijeenkomst last minute geannuleerd;
- Op twee openbare informatiebijeenkomsten heeft het Waterschap Limburg de omgeving bijgepraat over ontwikkelingen in de fasering van het project en de locaties waar een andere aanpassing ten opzichte van het Voorkeursalternatief uit 2020 aan de orde is op 17 november 2021 (digitaal) en 23 mei 2022 (fysieke bijeenkomst). Tijdens deze bijeenkomsten was ook de gelegenheid om vragen te stellen over het gehele project of specifieke locaties;
- Voor de locaties waar een aanpassing aan de orde is (Tracé noordzijde Oud Well, Tracé begraafplaats Oud Well en De Paad Oost en West) hebben diverse ontwerpateliers en keukentafelgesprekken plaatsgevonden met de direct belanghebbenden.

Daarnaast is de omgeving op de hoogte gehouden via nieuwsbrieven, social media en de website: [Dijkversterking en gebiedsgerichte aanpak Groene Rivier Well - Waterschap Limburg.](#)

Planuitwerkingsfase

In de Planuitwerkingsfase zal het ontwerp van de maatregelen voor de gebiedsontwikkeling verder worden uitgewerkt in samenspraak met de betrokken overheden, omwonenden, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Hiervoor is een participatieplan opgesteld dat tegelijkertijd met de voorliggende NRD wordt gepubliceerd.

1.6 Projectbesluit en Milieueffectrapportage

Projectbesluit

Onder de Omgevingswet¹ moet het dagelijks bestuur van het waterschap een projectbesluit vaststellen voor de aanleg, verlegging of versterking van primaire waterkeringen die niet in beheer zijn bij het Rijk (artikel 5.46, lid 2 Omgevingswet). De minister van Infrastructuur en Waterstaat kan een projectbesluit vaststellen voor de maatregelen ter verbetering van de systeemwerking van de Maas en het inrichten van de groene rivier. (artikel 5.44 lid 1 Omgevingswet).

Een projectbesluit Omgevingswet is voor dit gezamenlijke project, met een uitgebreide scope, de meest logische planprocedure voor besluitvorming. Voor de gezamenlijk uit te voeren gebiedsontwikkeling Groene Rivier Well is de minister van Infrastructuur en Waterstaat bevoegd om een projectbesluit vast te stellen, waarbij alle maatregelen in onderlinge samenhang kunnen worden uitgevoerd. Voor het project wordt geen voorkeursbeslissing als bedoeld in de Omgevingswet genomen (artikel 5.42a lid 4 Omgevingswet).

De insteek is om een projectbesluit te nemen dat wordt gecoördineerd met de andere belangrijke besluiten die nodig zijn voor de realisatie van de gebiedsontwikkeling, zoals omgevingsvergunningen. De verantwoordelijkheid voor toezicht en handhaving van deze omgevingsvergunningen blijft daarmee bij het oorspronkelijke bevoegde gezag. Coördinatie biedt meer ruimte om vergunningen te faseren, bijvoorbeeld eerst hoofdvergunningen (tezamen met het projectbesluit) en later de uitvoeringsvergunningen, aan te vragen door de aannemer die de gebiedsontwikkeling realiseert.

¹ Mocht de Omgevingswet niet tijdig van kracht worden dan zal gebruik gemaakt worden van de huidige vigerende wet- en regelgeving en wordt een Projectplan Waterwet opgesteld.

Mer-plicht

De mer-procedure is voorgeschreven in het geval dat er sprake is van activiteiten die belangrijke nadelige effecten kunnen hebben voor het milieu. Projecten (en de daarvoor benodigde besluiten), waarvoor een mer-(beoordelings)plicht geldt, zijn aangewezen in bijlage V van het Omgevingsbesluit. De gebiedsontwikkeling Groene Rivier Well valt onder categorie 2 K4: 'Werken voor de kanalisering en werken ter beperking van overstromingen'. Bij de werken ter beperking van overstromingen gaat het om de primaire waterkeringen, regionale waterkeringen en bergingsgebieden. Op basis hiervan is er sprake van een mer-beoordelingsplicht (en dus geen mer-plicht). Voor de gebiedsontwikkeling Groene Rivier Well is wel besloten de mer-procedure te doorlopen, vanwege de aard en omvang van de ingreep en het voordeel dat de mer-procedure biedt om voor het volwaardig meenemen van milieueffecten bij de besluitvorming en in het ontwerpproces dat in samenspraak met de omgeving wordt doorlopen.

Mer-procedure

Het doel van de mer-procedure is om het milieubelang een volwaardige plek te geven in de besluitvorming over plannen en projecten die belangrijke gevolgen voor het milieu kunnen hebben. De mer-procedure is gekoppeld aan een 'moederprocedure'. Dit is de procedure op grond waarvan de besluitvorming plaatsvindt, in dit geval de procedure voor een projectbesluit Omgevingswet. De mer-procedure loopt dus parallel aan de procedure van het projectbesluit Omgevingswet. Het ProjectMER wordt samen met het ontwerp-projectbesluit bekendgemaakt en ter visie gelegd.

Keuze voor zelfstandige leesbare ProjectMER (en geen MER fase 1 en MER fase 2)

In de NRD van 2018 was aangegeven dat het MER in twee fasen opgesteld zou worden, gekoppeld aan de besluitvorming in de verkenningsfase (MER fase 1) en planuitwerkingsfase (MER fase 2). Door de keuze in 2022 voor realisatie van de integrale scope van de gebiedsontwikkeling dient ook het milieueffectenonderzoek te worden verbreed. Besloten is om dit onderzoek op te nemen in één (project)MER, dat de maatregelen en effecten van de gehele gebiedsontwikkeling beschrijft. Dit MER wordt in de planuitwerkingsfase opgesteld, waarbij de informatie uit het eerder opgestelde MER fase 1 (uit de Verkenningsfase) wordt opgenomen. Dit projectMER geeft een totaalbeschrijving van alle activiteiten en nadelige effecten voor de totale scope van de gebiedsontwikkeling. Hieronder zijn de stappen in de mer-procedure beschreven die nog volgen.

Stap 1: Kennisgeving voornemen en participatie, zienswijzen en advies Commissie m.e.r

In deze stap vindt de openbare kennisgeving plaats van de nieuwe NRD. Tijdens de terinzagelegging (6 weken) wordt eenieder in de gelegenheid gesteld zienswijzen naar voren te brengen. De Commissie mer wordt gevraagd een advies te geven over de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen MER.

Stap 2: Opstellen projectMER

De Principeoplossing gebiedsontwikkeling Groene Rivier Well zal verder onderzocht en beschreven worden in een projectMER. De relevante informatie uit MER fase 1 uit 2020 wordt overgenomen, zodat één zelfstandig leesbaar MER is voor de gehele gebiedsontwikkeling Groene Rivier Well.

Stap 3: Kennisgeving, zienswijzen en advies Commissie m.e.r.

Het projectMER wordt tezamen met het Ontwerp projectbesluit Omgevingswet ter inzage gelegd. Eenieder krijgt hierbij de mogelijkheid om zienswijzen naar voren te brengen. Het MER wordt ook ter toetsing voorgelegd aan de onafhankelijke Commissie m.e.r.

² De aanleg, wijziging of uitbreiding van werken inzake kanalisering en werken ter beperking van overstromingen valt onder de categorie D3.2 van het Besluit milieueffectrapportage

Stap 4: Besluit, motivering en bekendmaking

De ingebrachte zienswijzen en adviezen op het ontwerp projectbesluit Omgevingswet en het MER worden meegenomen en verwerkt in het vastgestelde projectbesluit Omgevingswet.

Stap 5: Beroep

Na de bekendmaking bestaat er de mogelijkheid om beroep in te stellen tegen het projectbesluit bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Stap 6: Evaluatie

Bij uitvoering van het project is het bevoegd gezag verplicht de daadwerkelijke milieugevolgen van de uitvoering van de voorgenomen activiteit te (laten) evalueren. Daarmee wordt duidelijk of de optredende milieueffecten vergelijkbaar zijn met de verwachting, of dat aanvullende maatregelen nodig zijn om de ongewenste effecten te beperken.

1.7 Betrokken partijen

Initiatiefnemers

De gebiedsontwikkeling Groene Rivier Well wordt gerealiseerd in een samenwerkingsverband van verschillende overheden, bestaande uit het Waterschap Limburg, het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, Rijkswaterstaat, de Provincie Limburg en de Gemeente Bergen; deze vijf partijen zijn vertegenwoordigd in de Stuurgroep gebiedsontwikkeling Groene Rivier Well.

Bevoegd gezag

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat is bevoegd gezag voor het projectbesluit Omgevingswet. De formele besluitvorming blijft bij de Minister, na bestuurlijke afstemming in de stuurgroep, waarin alle overheden zijn vertegenwoordigd. Waterschap Limburg werkt samen met de andere overheden, mede in opdracht van het Ministerie aan het voorbereiden van het projectbesluit. Waterschap Limburg is namens de partijen trekker van het project en stelt een projectteam samen. Het projectbesluit Omgevingswet is het mer-plichtige besluit en het ministerie is ook bevoegd gezag voor de mer-procedure. De insteek is dat gekozen wordt voor een projectbesluit met coördinatie van de voor de uitvoering van het projectbesluit benodigde besluiten zoals omgevingsvergunningen. De verantwoordelijkheid voor toezicht en handhaving van deze besluiten blijft in dat geval bij het oorspronkelijke bevoegde gezag.

Omgeving en overige partijen

Voor de totstandkoming van Nota VKA 2020 en het MER fase 1 is met veel bewoners en bedrijven uit het gebied overleg gevoerd. Vanuit bewoners zijn twee belangengroepen opgericht: de 'belangengroep Grotestraat e.o.' en de 'belangengroep groene rivier'. Beide belangengroepen zijn betrokken bij de totstandkoming van de alternatieven in het MER fase 1. Ook de dorpsraad Well is nauw betrokken geweest, net als diverse individuele betrokkenen. Ook in het vervolg van het project worden de bewoners, ondernemers en andere partijen uit de omgeving betrokken bij de verdere ontwikkeling van de plannen; dit is beschreven in het Participatieplan voor de Planuitwerkingsfase.

Om te borgen dat in de planvorming voldoende aandacht wordt besteed aan ruimtelijke kwaliteit worden relevante documenten ter toetsing voorgelegd aan een onafhankelijk kwaliteitsteam (Q-team). Zij rapporteren aan de stuurgroep en adviseren over de ruimtelijke kwaliteit in het project. In het kader van de mer-procedure vraagt de minister advies aan de Commissie voor de m.e.r.. Daarnaast raadpleegt de minister de betrokken bestuursorganen provincie Limburg, gemeente Bergen en waterschap Limburg.

1.8 Inspraak en zienswijzen

Tijdens de terinzagelegging van het voorliggende NRD 2022 kan eenieder zienswijzen indienen en suggesties geven voor de inhoud van het Milieueffectrapport. Zo kunnen binnen de gestelde kaders varianten worden aangedragen voor bijvoorbeeld de rivierverruimende maatregelen in de groene rivier en De Band of aandacht worden gevraagd voor specifieke milieueffecten of delen van het gebied waar maatregelen worden voorzien.

Zienswijzen kunnen schriftelijk worden ingediend bij het bevoegd gezag:

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

postadres: Postbus 2232, 3500 GE Utrecht

e-mail: omgevingsloket@rws.nl

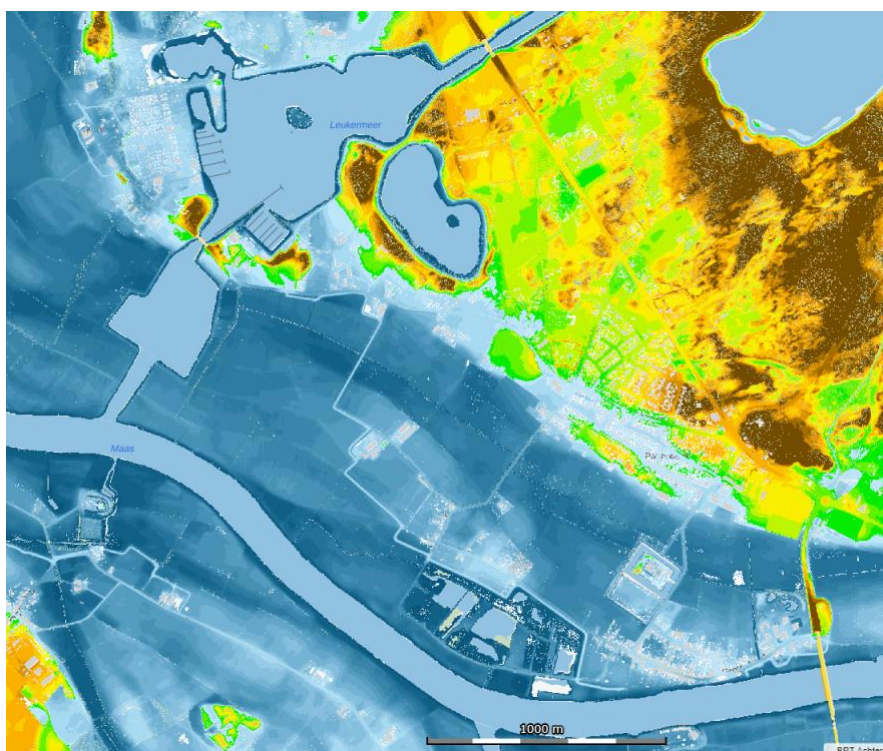
Vermeld daarbij alstublieft het zaaknummer: RWSZ-##

2 Opgaven en maatregelen

2.1 Gebiedsbeschrijving

Gebiedskarakteristieken en -kwaliteiten

De Groene Rivier Well ligt in de luwte tussen de Maas en nieuw Well. Ter plaatse van het dijktraject liggen de kernen Oud Well, Elsteren en de Kamp op de rivierduin aan de Maas. Op het hoogterras ligt de kern Papenbeek. Well telt bijna 2.500 inwoners en is onderdeel van de gemeente Bergen. Buiten de woonkernen en het recreatieve gebied is er voornamelijk sprake van een agrarische functie. Recreatie is met name te vinden aan het Leukermeer en bij Maaspark Well. Het gebied ligt in het Maasdal, wat ook terug te zien is op de hoogtekaart van dit gebied (Figuur 2-1), waarbij het grootste gedeelte van de bebouwing in het lagere (blauwe) gebied ligt.

Figuur 2-1: Hoogtekaart dijktraject Well

Well ligt in een gebied dat over grote natuurwaarden beschikt, dankzij de verscheidenheid aan landschappelijke sferen: er is sprake van onderscheid tussen hoog en laag, zand en klei, droog en nat en de toestroom van schoon kwelwater vanuit Nationaal Park de Maasduinen. Nabij de dijk ligt het natuurgebied de Band. Dit natuurgebied is ontstaan toen men na de hoge waterstanden van 1993 en 1995 besloot de kades om de dorpen in het winterbed van de Maas te verhogen. De benodigde klei werd in kleiputten in de Band nabij Elsteren gewonnen. De afwisseling in reliëf die daardoor ontstond zorgde voor meer natuurlijke variatie. Naast natuurgebied de Band liggen er ook twee Natura 2000-gebieden in de nabijheid van Well: de Maasduinen en, aan de overzijde van de Maas, Boschhuizerbergen.

In het gebied zijn verschillende cultuurhistorische waarden aanwezig. Een aantal daarvan is beschermd als Rijksmonument: het kerkhof van de oude St. Vituskerk, de kerkhofkapel, Kasteel Well, en de St. Rochuskapel. Verder zijn het oude verkavelingspatroon, de historische wegen en oude akkerranden cultuurhistorisch waardevol. Archeologische waarden zijn met name te verwachten rondom Oud Well, Kasteel Well en bij de overgang naar de hoge gronden.

Watersysteem

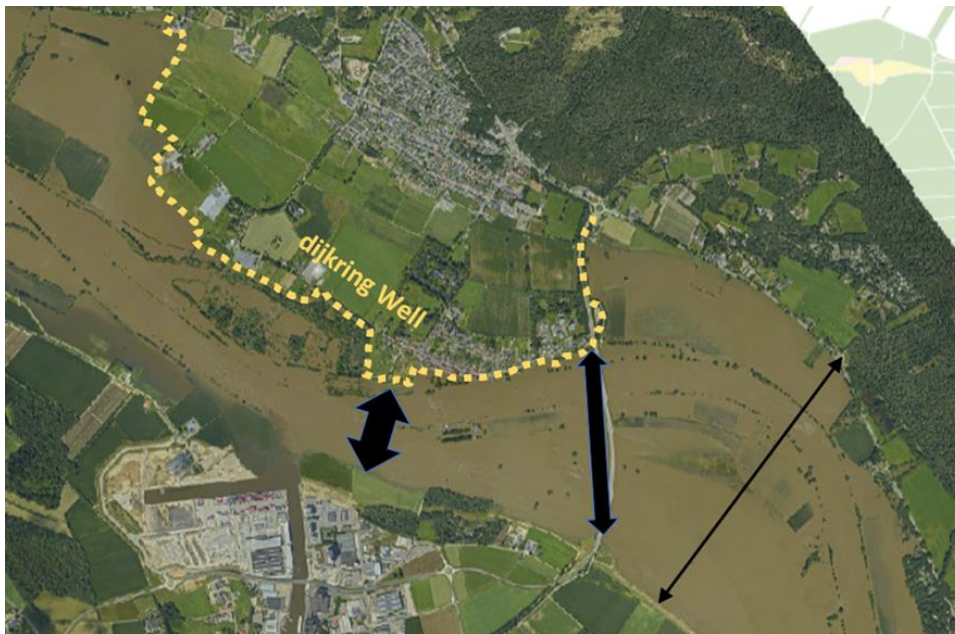
De Wellse Molenbeek is de enige beek in het gebied en is door de provincie aangewezen als natuurbeek. Het stroomgebied is langgerekt en beslaat circa 2.300 hectare en grenst aan de noordoostzijde aan Duitsland. Aan de zuidzijde van het beekstelsel wordt het watersysteem begrensd door de Maas en het Nationaal Park de Maasduinen (Natura 2000-gebied) dat tot het westen van het stroomgebied reikt. Het bijzondere is dat de waterloop van de Wellse Molenbeek eerst het dijktraject Well binnenstroomt om er vervolgens aan de zuidkant weer uit te stromen. Daarnaast bestaat het regionale watersysteem in Well uit de Kleine Broekgraaf, Sportterreinlossing en de Papenbeekse Broeklossing.

2.2 De opgaven voor gebiedsontwikkeling Groene Rivier Well

De gebiedsontwikkeling zoals beschreven in paragraaf 1.1 is voortgekomen uit realisatie van een drietal grote wateropgaven in het gebied (systeemopgave, dijkversterking en beekherstel) en omvat verder verschillende doelstellingen voor de inrichting van het plangebied. Deze worden hieronder nader toegelicht. De maatregelen voor realisatie van de gebiedsontwikkeling hebben ruimtelijke gevolgen, bepalen het gebruik en aanzicht voor de lange termijn en zijn nauw met elkaar verbonden, dat zal ook duidelijk worden uit de onderstaande beschrijvingen.

2.2.1 Systeemopgave

Bij de huidige ligging van de waterkeringen is er ter plaatse van Well weinig ruimte voor afvoer van Maaswater tijdens hoogwater; er is sprake van een flessenhals. Dit was bij het hoogwater van juli 2021 ook duidelijk zichtbaar (zie Figuur 2-2).

Figuur 2-2: De Maas tijdens het hoogwater van juli 2021

Deze flessenhals is het gevolg van de keuze destijds bij de oorspronkelijke aanleg van de waterkeringen (na de hoogwaters van 1993 en 1995) om een groot gebied binnen de waterkeringen te brengen, niet alleen bij Well maar ook elders in Limburg. Het effect van de aanleg van deze keringen is dat de ruimte voor de Maas op veel plekken in Limburg is ingeperkt en de waterstanden bij hoogwater zijn gestegen. Het behouden van de oorspronkelijk aanwezige ruimte waar dat mogelijk is, het beperken van de waterstandsstijging en compensatie van het waterstandsverhogend effect als gevolg van het loslaten van

de overstroombaarheid van de Limburgse keringen bij een afvoer van 3800 m³/s, is de zgn. 'systeemopgave' voor de Maas, die onder meer is opgenomen in het Nationaal Waterplan 2016-2021. Als 'systeemmaatregelen' kan gedacht worden aan dijkterugleggingen en andere rivierverruimings- of retentiemaatregelen.

Voor Well bestaat de systeemmaatregel uit realisatie van de 'groene rivier'. Door het dicht op de bebouwing positioneren van dijken wordt ruimte gemaakt voor de Maas. Met het nieuwe tracé van de waterkeringen is ervoor gekozen om binnendijs alleen gebied te houden dat een hoge waarde vertegenwoordigt, zoals dorpskernen, maar geen akker- of grasland. Voor het functioneren van de groene rivier is het belangrijk dat het Maaswater ook aan de bovenstroomse zijde in kan stromen, waar nu het grondlichaam van de N270 ligt, dwars op de stromingsrichting van de Maas. De groene rivier die daarmee ontstaat kan tijdens hoogwater Maaswater afvoeren onder de N270 door, tussen de dorpskernen oud en nieuw Well en langs Elsteren en via het Maaspark Well weer naar de Maas. Hiermee wordt ca. 85 ha winterbed behouden voor de Maas, en is een waterstandsdeling van ca. 17 centimeter mogelijk.

2.2.2 Versterkingsopgave HWBP

Waterschap Limburg is verantwoordelijk voor het beheer, onderhoud en verbetering van de primaire waterkeringen binnen het beheersgebied. De waterkeringen bij Well voldoen niet aan de wettelijke normen en zijn daarom opgenomen in het Hoogwaterbeschermingsprogramma. De bestaande keringen die blijven gehandhaafd dienen zowel versterkt te worden als verhoogd, meestal met circa 1,1 tot 1,4 meter. Daarnaast worden ook nieuwe keringen aangelegd, direct rond de dorpskernen, waarmee het winterbed van de Maas behouden blijft. Voor de nieuwe keringen zijn verschillende tracés mogelijk. De dijkversterking is mogelijk met grond of met constructieve maatregelen. Op verschillende locaties moet de aansluiting van keringen op hoger gelegen grond opnieuw bekeken worden, en ook de kruisingen met de wegen.

In het Verkenningenrapport gebiedsontwikkeling Groene Rivier worden de hoofdkeuzes voor de dijkversterking beschreven, met de tracés van de keringen en het type keringen dat is voorzien. Bij al deze keuzes wordt ook rekening gehouden met de realisatie van de groene rivier.

2.2.3 Beekherstelopgave

In het plangebied ligt de Wellse Molenbeek, De Wellse Molenbeek is in het provinciaal Waterplan 2016-2021 aangewezen als natuurbek en heeft daarmee een belangrijke opgave voor ecologisch herstel. De Wellse Molenbeek heeft deze functie gekregen, omdat deze geheel of grotendeels binnen het provinciaal natuurnetwerk (goudgroene natuur) ligt, hoge actuele of potentiële natuurwaarden bezit en vanuit de watersysteembenadering van belang is. Daarnaast stroomt de Wellse Molenbeek door Natura 2000-gebied de Maasduinen. De beek heeft geen formele status als waterlichaam in het kader van het programma Kaderrichtlijn Water (KRW) maar is wel vergelijkbaar met een van de typen die in dit programma worden onderscheiden, namelijk vertoont: een permanent langzaam stromende bovenloop op zand (type R4).

De Wellse Molenbeek voldoet momenteel niet aan de ecologische doelstellingen van de natuurbek. Om hieraan te voldoen zijn er gewenste verbeteringen voor de inrichting van de beek (verbreding, beschaduwing, meer beplanting en meandering), en wordt er gestreefd naar het creëren van een ecologische overgang van het hoog- naar het laagterras, het versterken van het ruimtelijke netwerk van bos, heide- of stuifzandgebieden en het verbinden van Natura2000 gebied Maasduinen en de Maas. In het Voorkeursalternatief uit 2020 was voor de heringerichte beek een tracé gepland voor de beek tussen

oud Well en Elsteren naar de Maas. Nu besloten is de groene rivier direct te realiseren in de integrale scope (zie paragraaf 1.2), blijkt het meer voor de hand liggen om de beek het tracé van de groene rivier te laten volgen.

2.2.4 Inrichting van het gebied

De realisatie van de drie wateropgaven zoals in voorgaande paragrafen beschreven brengt een grote herinrichting van het gebied met zich mee. Vanaf de start van het project in 2016 is het uitgangspunt om daarbij tevens de gebiedskwaliteiten te versterken, uitgewerkt in een ruimtelijk kwaliteitskader (Hoogwaterbeschermingsprogramma Noordelijke Maasvallei, Visie & Leidende Principes Ruimtelijke Kwaliteit, 2017/2019).

Het bovengenoemde kwaliteitskader dat tot nu toe is gebruikt, is vooral gericht op de dijkversterking, die in de afgelopen periode de belangrijkste opgave was. De ruimtelijke kwaliteiten van het gebied zijn in dit kader verwoord in leidende principes, die handvatten bieden voor kwalitatief goede, doelgerichte en duurzame waterveiligheidsmaatregelen voor de korte en lange termijn. Deze principes zijn gebruikt voor het ontwerp van de maatregelen, de afweging van alternatieven en de keuze van het Voorkeursalternatief uit 2020. De vijf leidende principes zijn:

- Landschap leidend;
- Vanzelfsprekende dijken;
- Contact met de Maas;
- Welkom op de dijk;
- Fundament en katalysator voor ontwikkeling.

Voor een toelichting van de principes wordt verwezen naar het bovengenoemde document.

Met de keuze voor het in één keer realiseren van de integrale scope van de gebiedsontwikkeling Groene Rivier Well ondergaat ook een groter deel van het plangebied een transformatie, en is het nog belangrijker dat de maatregelen zorgvuldig worden afgewogen, vormgegeven en ingepast, en dat kansen worden benut om de ruimtelijke kwaliteit te verbeteren. De stuurgroep Gebiedsontwikkeling Groene Rivier Well heeft daarom op dit vlak specifieke doelstellingen geformuleerd, zoals reeds opgenomen in paragraaf 1.1:

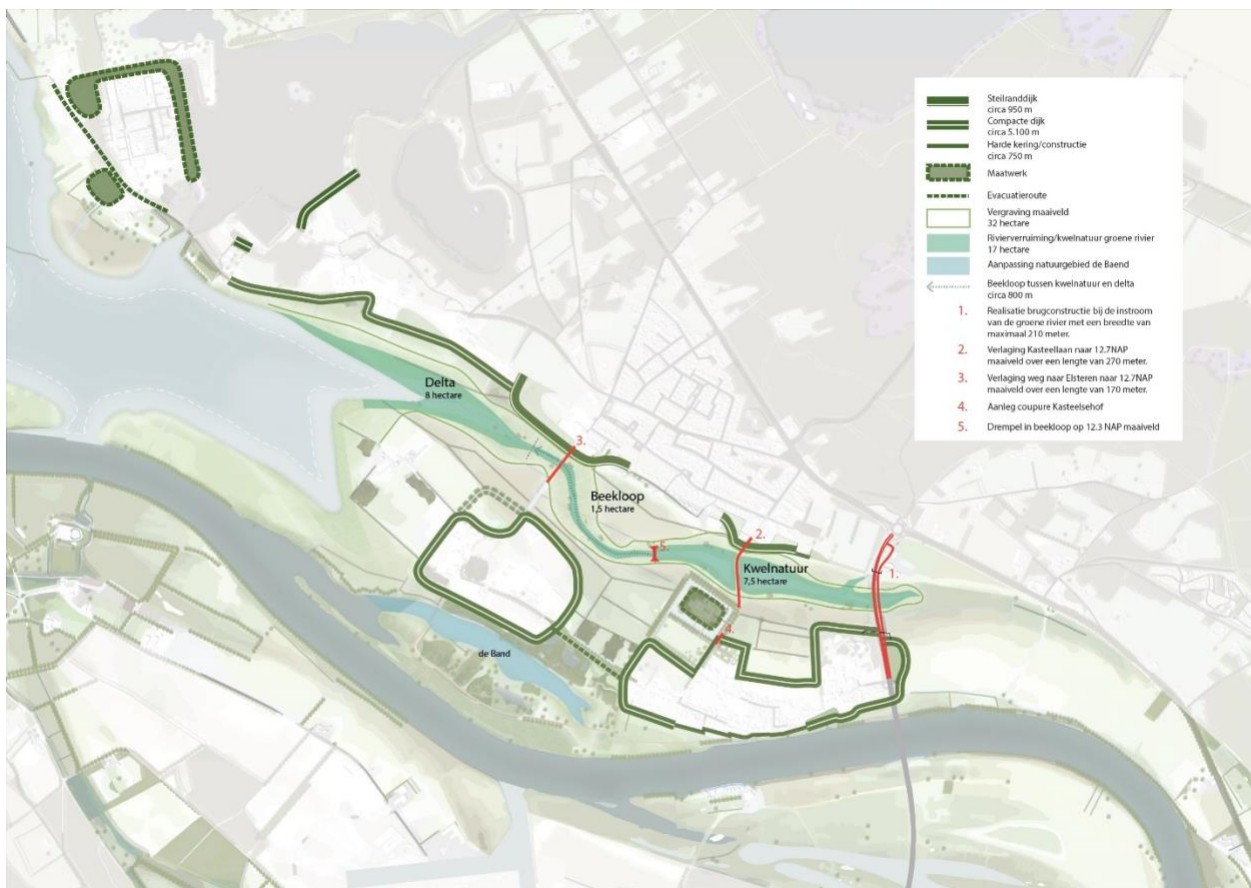
- het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit, middels de landschappelijke herkenbaarheid, samenhang, cultuurhistorische identiteit en soortenrijkdom in het gebied;
- het versterken van de gebruiks- en belevingswaarde voor bewoners en bezoekers door o.a. het verbeteren van de toegankelijkheid;
- duurzaamheid in realisatie en beheer, door o.a. gebruik te maken van en voort te bouwen op de bestaande gebiedskwaliteiten, de toepassing van gebiedseigen grond, robuuste waterkeringen en natuurinclusieve voedselproductie.

De totstandkoming van meerwaarde op het gebied van ruimtelijke kwaliteit vergt een inspanning en eensgezindheid van alle betrokkenen. Daarbij is het belangrijk dat er op hoofdlijnen overeenstemming is over welke specifieke ruimtelijke kwaliteiten worden beoogd. Daarom wordt in de komende periode een verbreed Ruimtelijk kwaliteitskader opgesteld voor het plangebied van de Groene Rivier Well. Daarin wordt ook aangegeven hoe de bovenstaande doelen kunnen worden bereikt met inrichtingsmaatregelen in het plangebied.

Het is belangrijk, mede door de afname van de biodiversiteit, dat er ook buiten de natuurgebieden om wordt gezocht naar een goede balans tussen landbouw, recreatie en natuur (Omgevingsvisie 2030, Gemeente Bergen). Voorbeelden zijn duurzame vormen van bodemgebruik door een op kringlopen gebaseerde natuurinclusieve landbouw, waarbij een rendabele voedselproductie hand in hand gaat met belevingswaarde, natuur en biodiversiteit. De gebiedsontwikkeling Groene Rivier

Well maakt de realisatie van deze doelen mogelijk met de inrichtingsmaatregelen voor het gebied, en de verwerving van gronden.

2.3 Principeoplossing Gebiedsontwikkeling Groene Rivier Well

Figuur 2-3 De Principeoplossing gebiedsontwikkeling Groene Rivier Well 2022

In het verkenningenrapport gebiedsontwikkeling Groene Rivier Well zijn de totstandkoming van de Principeoplossing Groene Rivier Well en de veranderingen t.o.v. het VKA uit 2020 onderbouwd. Deze paragraaf geeft een samenvatting van de maatregelen van de principeoplossing (zie Figuur 2-3) uit dit verkenningenrapport.

In het deelgebied groene rivier zijn de volgende maatregelen voorzien:

- De realisatie van een instroom voor de groene rivier door de aanleg van een onderdoorgang/brug ter onder de N270;
- Maaiveldverlaging in het gebied van de groene rivier, waarbij deels ook wordt gegraven tot onder grondwaterniveau;
- Verlaging van de wegen Elsteren en de Kasteellaan t.b.v. de doorstroming;
- Landschappelijke herinrichting van het gebied van de groene rivier, waarbij wordt gekeken naar verbetering van de doorstroming en verhoging van de ruimtelijke kwaliteit.
- Het integreren van de Wellse Molenbeek door het water van de Molenbeek via kwelplas en de laagte van de groene rivier naar de Maas af te voeren (zie Figuur 2-4).

Figuur 2-4: nieuw voorkeurstracé Wellse Molenbeek

Voor het natuurgebied De Band is een verbetering van de doorstroming en de natuurwaarden voorzien.

Figuur 2-5: Rivierverruiming in De Band; links de huidige situatie, rechts de situatie met verruiming

De dijkversterkingsmaatregelen voor Oud Well bestaan uit een combinatie van groene dijken en constructies. Voor Elsteren bestaan de maatregelen uit het binnenwaarts versterken van de bestaande groene dijk en waar nodig met maatwerk bij de woningen en bedrijven, en aan de noordzijde de aanleg van een nieuwe groene dijk. Het gebied van (nieuw) Well zal door twee waterkeringen, aangeduid als De Paad oost en De Paad west beschermd worden; de waterkeringen zullen als steilranddijk worden uitgevoerd. Bij het Leuken bestaat de dijkversterking uit een groene dijk deels parallel aan en deels onder de weg, met een aansluiting op de hoge grond. Bij de Kamp en recreatiepark Leukermeer wordt maatwerkbescherming uitgevoerd, waarna de huidige keringen worden verwijderd.

Voor een uitgebreidere beschrijving van de maatregelen wordt verwezen naar het verkenningenrapport gebiedsontwikkeling Groene Rivier Well.

2.4 Meekoppelkansen

De realisatie van de gebiedsontwikkeling Groene Rivier Well biedt kansen om extra kwaliteiten of nieuwe functies toe te voegen in het gebied of nabijgelegen projecten in samenhang met de wateropgaven op te pakken. Dat kan bijdragen aan verdere verhoging van de ruimtelijke kwaliteit, hinder voor de omgeving tijdens realisatie verminderen doordat projecten tegelijkertijd uitgevoerd kunnen worden en de maatschappelijke kosten verlagen. Deze mogelijke koppelingen van projecten van derden aan de

realisatie van de Groene Rivier Well worden meekoppelkansen genoemd. De financiering blijft daarbij de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemers van deze projecten.

In het gebied van de Groene Rivier Well spelen verschillende ontwikkelingen die als meekoppelkansen betrokken kunnen worden. Wanneer uit het integrale ontwerpproces naar voren komt dat er (1) een fysieke samenhang is tussen de meekoppelkansen en de Groene Rivier Well, (2) meerwaarde voor de omgeving is en (3) draagvlak is bij de bestuurlijke partners, dan kan besloten worden deze kansen mee te nemen in de planvorming en ook in de effectbeoordeling in het MER.

Onderstaand volgt een korte beschrijving van de tot nu toe geïdentificeerde meekoppelkansen:

- Het dorpsplein tussen de kapel en Brienen wordt momenteel grotendeels in beslag genomen door parkeerplaatsen, wat het zicht op de Maas en de aantrekkingskracht van deze charmante centrale dorpsplaats niet ten goede komt. Bewoners hebben aangegeven dat ze dit gebied als een venster op de Maas willen behouden, wat voor het waterschap aanleiding is de demontabele kering daar terug te brengen. Ook zijn er ontwerpen gemaakt voor de herinrichting van het pleintje, waarin het contact met de Maas centraal staat. Deze investeringen komen pas echt tot hun recht wanneer het pleintje in zijn totaliteit wordt herontworpen en heringericht met een zo autovrij mogelijk karakter. Het vinden van een goede parkeeroplossing voor het gehele dorp is deel van de opgave die in handen is van de Gemeente Bergen.
- Ter hoogte van het plein en de oude begraafplaats in Oud Well is de toegankelijkheid en belevingswaarde van de Maasoever gering. De wijze waarop de oever is afgewerkt en onderhouden nodigt niet uit tot zitten en wandelen langs de waterlijn. Van bijvoorbeeld de lage loswal in Broekhuizen of Arcen is bekend hoe aantrekkelijk een dergelijke pleisterplaats op de Maasoever kan zijn. Met de gebiedsontwikkeling dient zich een kans aan om dit deel van het dorp goed in te richten. Daarbij zijn ook ideeën geopperd voor de realisatie van een loopsteiger voor de muur van de begraafplaats langs, in combinatie met een aanlegsteiger voor passanten.
- Aanleg passantenhaven bij plein in Well, betreft een initiatief van de dorpsraad.
- Het verwijderen van het meetstation in Well is een wens van de dorpsraad en de gemeente Bergen. Het meetstation ontsiert het aanzicht en uitzicht van het centrum van oud Well. Jarenlang kon van verwijdering of verplaatsing geen sprake zijn omdat daarmee de continuïteit van de meetreeks in het geding was. Doordat de meetreeks 'onderbroken' is vanwege verschillende nieuwe ontwikkelingen rondom de Maas, is het mogelijk om dit meetstation te verwijderen of verplaatsen. De dijkversterking is een logisch moment om de verplaatsing van het meetstation mee te koppelen. Rijkswaterstaat is de eigenaar van het meetstation.

Gedurende de Planuitwerkingsfase zijn nieuwe meekoppelkansen welkom en zal gekeken worden of deze meegenomen kunnen worden.

2.5 Raakvlakvlakken met lopende projecten en beleid

De opgave in Well kan niet los worden gezien van een aantal lopende ontwikkelingen en hiermee zal rekening gehouden moeten worden in de planuitwerkingsfase. Deze paragraaf gaat in op deze raakvlakken.

Raakvlakken met lopende projecten:

- **Maaspark Well**
Met het Maaspark Well wil de gemeente Bergen het gebied tussen de Maas, de Maasduinen, de N271 en de dorpen Aijen en Well door ontwikkelen als een aantrekkelijke locatie voor natuurbeleving, (water)recreatie en toerisme. Maaspark Well combineert veiligheid, natuur, toerisme, ondernemen en infrastructuur. Naar verwachting is de aanleg van Maaspark Well in 2030 afgerond

- Gebiedsvisie gemeente Bergen, genaamd “Visie duurzame doorontwikkeling Maaspark Well” is een visie over het recreatiegebied rondom het Leukermeer. Deze visie is nog in bewerking en (nog) niet vastgesteld. In deze visie wordt de jachthaven verplaatst, wordt het recreatiepark Het Leukermeer aangepast, wordt woningbouw langs de Kamp voorgesteld en zijn diverse recreatieve (infrastructurele) voorzieningen gepland.
- Aan de oostzijde van het project ligt een (toekomstig) kabeltracé voor het hoogspanningsnet van Tennet. De aanleg van deze kabels is naar verwachting gelijktijdig met de uitvoering van de Gebiedsontwikkeling Groene rivier Well.
- De WML heeft het voornemen om de waterleidingen door het gehele gebied te gaan vervangen. Veel waterleidingen zijn nu nog asbest-cement leidingen en worden vervangen door kunststofleidingen. WML wil bij vervanging al anticiperen op de toekomstige aanpassingen van de waterkering.

Samenhang Deltaprogramma Maas

Waar het HWBP Noordelijke Maasvallei zich richt op het verbeteren van de hoogwaterveiligheid op de korte termijn, werkt het Deltaprogramma Maas in de adaptieve uitvoeringsstrategie een Regionaal Voorstel voor de langere termijn uit. Deze strategie richt zich vooral op rivierverruimende maatregelen.

In de opgave van de HWBP dijkversterkingsprojecten wordt – zoveel als mogelijk – geanticipeerd op deze rivierverruimende maatregelen. In de bepaling van de benodigde hoogte van de waterkeringen wordt onder meer rekening gehouden met de in voorbereiding en uitvoering zijnde rivierverruimingsmaatregelen. Daarnaast wordt al geanticipeerd op mogelijke toekomstige maatregelen (lopende onderzoeken / verkenningen). De waterkering wordt daarmee niet hoger dan noodzakelijk.

Beleidslijn Grote Rivieren

De Beleidslijn Grote Rivieren heeft als doel de beschikbare afvoer- en bergingscapaciteit van het rivierbed van de grote rivieren te behouden en ontwikkelingen tegen te gaan die de mogelijkheid tot rivierverruiming feitelijk onmogelijk maken. De beleidslijn is het afwegingskader voor ruimtelijke ontwikkelingen in het rivierbed.

Aanpassingen aan de waterkeringen kunnen invloed hebben op het rivierbed en daarmee op waterstanden bij hoogwater. Het heeft dan ook de voorkeur om in geval van het versterken van een bestaande kering dit zoveel mogelijk binnendijks te doen. Indien dit vanwege maatschappelijke omstandigheden, technische beperkingen, inpassingsmogelijkheden of kostenoverwegingen redelijkerwijs niet haalbaar is, wordt een buitendijkse versterking onderzocht.

Integraal Riviermanagement

De Rijntakken en de Maas zijn economisch, ecologisch en recreatief belangrijk en beeldbepalend voor Nederland. Klimaatveranderingen zijn meer dan ooit voelbaar. Er liggen veel opgaven en ook mooie kansen, maar de ruimte en ontwikkelmogelijkheden zijn schaars. Met het Programma Integraal Riviermanagement (IRM) werken de ministeries van Infrastructuur en Waterstaat (IenW), Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en de regionale (water-)partners samen aan een vitaal, veilig en aantrekkelijk Maas- en Rijngebied zodat het rivierengebied – met een duurzaam beheer – voorbereid is op de toekomst.

IRM heeft als doel om met Rijk en regio een integrale visie op het rivierengebied vast te leggen. Daarin komen opgaven en ontwikkelingen samen op het gebied van waterveiligheid, bevaarbaarheid, zoetwaterbeschikbaarheid, waterkwaliteit, natuur en ruimtelijk-economische ontwikkeling. Door maatregelen voor verschillende opgaven te combineren zoeken Rijk en regio naar synergie op het niveau van het riviersysteem. Ook wordt in het Programma IRM nieuw beleid ontwikkeld voor het behoud van de afvoercapaciteit en voor het bereiken en behouden van de gewenste bodemligging van de rivier. Dit is nodig om de rivierfuncties duurzaam in stand te houden.

3 Varianten en aandachtspunten

3.1 Inleiding

Het doel van de Planuitwerkingsfase is om te komen tot een integraal plan voor de gebiedsontwikkeling Groene Rivier Well waarmee meerdere doelstellingen gelijktijdig en in samenhang met elkaar worden gerealiseerd en waarbij rekening is gehouden met de verschillende functies en belangen. In het proces om te komen tot dit integrale plan, worden – net als in de Verkenningfase – de milieueffecten van de maatregelen uit het plan in beeld gebracht. Daar waar ongewenste effecten optreden wordt het plan waar mogelijk bijgesteld.

Voor de **dijkversterking** is in de afgelopen jaren in de Verkenningfase al uitgebreid onderzoek naar gedaan en zijn diverse tracés en typen waterkeringen met elkaar vergeleken. In de aankomende Planuitwerkingsfase wordt vooral de ruimtelijke inpassing van de gekozen waterkeringen onderzocht. Voor de opgave van **beekherstel** is de belangrijkste wijziging in het Voorkeursalternatief om de beek gelijk te laten lopen met het tracé van de groene rivier. De precieze ligging en de inrichting van de beek worden onderzocht en na overleg vastgesteld in de Planuitwerkingsfase. Met de groene rivier wordt de **stroomoploop** ofwel de rivierverruimingsopgave ingevuld. Er zijn verschillende combinaties van maatregelen waarmee deze invulling mogelijk is; deze worden als varianten nader onderzocht in de Planuitwerkingsfase.

De maatregelen van de gebiedsontwikkeling Principeoplossing Groene Rivier zijn reeds genoemd in paragraaf 2.3 van deze NRD en tevens als uitgangspunt voor de Planuitwerkingsfase opgenomen in het verkenningenrapport Groene Rivier Well. In deze paragraaf zijn varianten en aandachtspunten meegegeven die in de Planuitwerkingsfase nader onderzocht worden.

3.2 Varianten en aandachtspunten per deelgebied

Deelgebied groene rivier en De Band

De maatregelen voor deelgebied groene rivier worden in de Planuitwerkingsfase onderzocht op onder meer hun bijdrage aan de gewenste waterstandsverlaging, natuur- en landschapsontwikkeling en hun effecten op de omgeving (zie ook het beoordelingskader in hfst. 4). Bij de instroom voor de groene rivier dient de **doorstroomopening/brug** onder de N270 en ook de aansluitingen op (wegen in de) omgeving nader te worden ontworpen. Voor de **maaiveldverlaging** in het gebied van de groene rivier zijn varianten mogelijk voor de ligging en omvang van de maaiveldverlagingen (inclusief de kwelplassen), en vergt de aansluiting op de omgeving waaronder Maaspark Well³ aandacht. Bij de **verlaging van de wegen** Elsteren en de Kasteellaan t.b.v. de doorstroming is variatie mogelijk in de omvang van de verlaging en vergt de inrichting van de weg en de inpassing in de omgeving aandacht. De **landschappelijke herinrichting** van het gebied van de groene rivier vergt als eerste overeenstemming over de huidige kwaliteiten, de kansen en wensen voor herinrichting, waarmee invulling gegeven wordt aan de doelen van de gebiedsontwikkeling (zie par. 2.2.4). Om dit proces te ondersteunen wordt aan het begin van de Planuitwerkingsfase een Ruimtelijk kwaliteitskader voor het plangebied opgesteld. De locatie van de **evacuatie route** tussen dijkringen van Elsteren en Oud Well ligt vast, de mogelijke variatie voor de planuitwerkingsfase betreft het ontwerp en de inrichting van de route.

Voor de **optimalisering doorstroming** en verbetering van de natuurwaarden in natuurgebied **De Band** is er variatie in locatie en omvang van de maatregelen voor de verbetering van de doorstroming en verschillende maatregelen voor verbetering van de natuurwaarden.

³ De grens van Maaspark Well ligt vast.

Wellse Molenbeek

In de Planuitwerkingsfase zullen de volgende aspecten van de Wellse Molenbeek worden onderzocht (indien dat nodig blijkt kunnen daarbij varianten worden gedefinieerd):

- ligging van de beek binnen de groene rivier;
- vertaling eisen vanuit de KRW en de afwatering vanuit het omliggende gebied naar de dimensionering en inrichting van de beek;
- waterhuishouding van het omliggende gebied in relatie tot de beekloop;
- de aansluiting op Kleine Broeklossing en de Papenbeekse Broeklossing en op Maaspark Well.

Dijken

De principeoplossing Groene Rivier Well is op gebied van de dijkversterking- en dijkterugleggingsmaatregelen grotendeels ongewijzigd ten opzichte van het VKA 2020. De komende Planuitwerkingsfase is dus gericht op de inpassing van de waterkeringen in de omgeving en het detailontwerp van de maatregelen.

Op enkele locaties zullen inpassingsvarianten nader onderzocht worden:

- voor de noordwesthoek van de nieuwe dijkkring rond Elsteren zijn in de Principeoplossing gebiedsontwikkeling Groene Rivier Well nog twee inpassingsvarianten onderscheiden voor het tracé van de dijk (zie Figuur 3-1);
- De dijk aan de noordzijde tussen het kasteel en de Nicolaasstraat ligt in de Principeoplossing tussen de woningen aan de Nicolaasstraat en het kasteel. In de Planuitwerkingsfase zal onderzocht worden of de dijk dichterbij op de achtertuinen van de Nicolaasstraat gelegd kan worden.

Figuur 3-1: Varianten dijkkring Elsteren

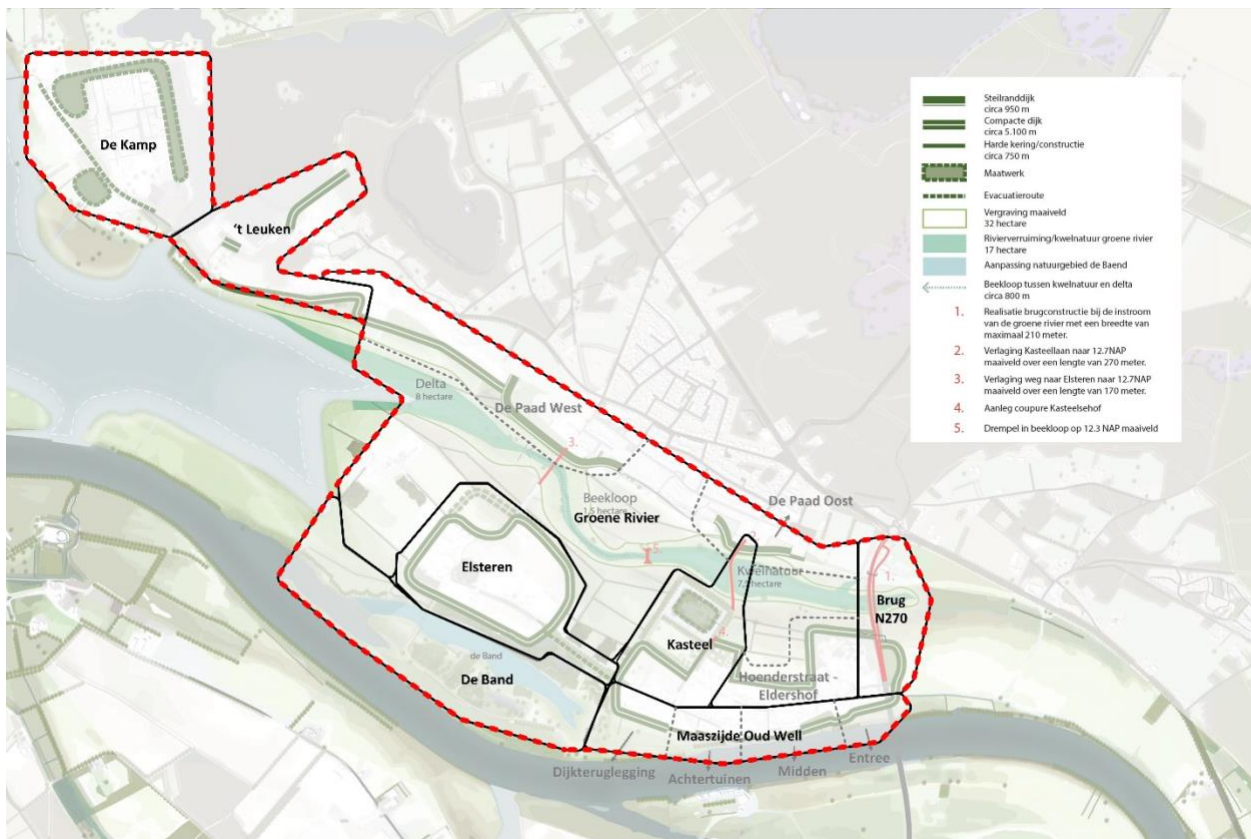
Verder zijn er onder meer de volgende aandachtspunten voor het ontwerp:

- de nadere inpassing van de kering op specifieke locaties in Oud-Well (o.a. bij woningen aan de Grotestraat en de Nicolaasstraat, de begraafplaats, en de coupure bij de kruising van de waterkering met de Kasteellaan)
- de nadere inpassing van de aansluiting van de dijken op de hoge grond bij De Paad Oost en bij De Paad West en de coupures van de Weg Elsteren en Kasteelselaan
- de uitwerking van de maatwerkbescherming voor kasteel Well,
- de uitwerking van de maatwerkbescherming van De Kamp en recreatiepark Leukermeer.

4 Werkwijze milieueffectrapportage

4.1 Plangebied

Het plangebied is het gebied waarbinnen maatregelen voor de gebiedsontwikkeling Groene Rivier worden getroffen en waarover in het projectbesluit Omgevingswet wordt besloten. Het plangebied is afgebeeld in onderstaande figuur.

Figuur 4-1: Het plangebied van de gebiedsontwikkeling Groene Rivier Well

4.2 Referentiesituatie

In het MER worden de milieueffecten van de (inpassings)varianten voor de voorgenomen activiteit ten opzichte van de referentiesituatie in beeld gebracht. De referentiesituatie wordt daarbij gevormd door de huidige situatie en de autonome ontwikkelingen.

Autonome ontwikkelingen bestaan uit de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling van het gebied zonder de realisatie van de gebiedsontwikkeling Groene Rivier Well. Het gaat daarbij om ontwikkelingen waarover al formele besluitvorming voor realisatie heeft plaatsgevonden, bijv. een wijziging van een Bestemmingsplan of afgifte van vergunningen. In het MER wordt de referentiesituatie per aspect beschreven.

De belangrijkste autonome ontwikkeling betreft het Maaspark Well, dat grenst aan het plangebied, en waar de groene rivier op aan zal sluiten. Maaspark Well combineert veiligheid, natuur, toerisme, ondernemen en infrastructuur (figuur 4.2). Meer informatie over dit project is te vinden op de website www.maasparkwell.nl.

Figuur 4-2: Impressie van Maaspark Well (eindplan goedgekeurd op 23 november 2020 www.kampergeul.nl)

4.3 Beoordelingskader

Met het beoordelingskader wordt aangegeven welke milieuaspecten worden onderzocht in de planuitwerkingsfase; dat zijn de aspecten die naar verwachting relevant zijn en die meegenomen moeten worden bij de keuzes en de formele besluiten over het ontwerp van de maatregelen. Daarbij zijn inbegrepen de effecten waaraan getoetst dient te worden vanuit wet- en regelgeving. Er zal gestreefd worden om milieueffecten zo veel mogelijk te beperken en mitigerende en compenserende maatregelen toe te passen.

Voor het beoordelingskader wordt aangesloten bij de effecten die bij soortgelijke projecten (dijkversterkingen, rivierverruiming en beekherstelprojecten) relevant zijn gebleken. In het beoordelingskader wordt daarbij onderscheid gemaakt in de beoordeling op doelbereik, effecten en techniek/kosten. Tabel 4.1 geeft het beoordelingskader weer.

Tabel 4.1: Beoordelingskader MER

Aspect	Toetsing op (beoordelingscriterium)	Wijze van beoordelen
DOELBEREIK		
[Doelbereik waterveiligheid vanuit HWBP]	[Behalen doel is een randvoorwaarde voor het project: doelbereik is hierbij niet aan de orde]	toetsing aan de wettelijke norm
Doelbereik systeemopgave	Omvang van de behaalde waterstandsverlaging (ca 17 cm. bij maatgevend hoogwater)	modelberekeningen (WAQUA-model RWS)
	Omvang extra oppervlak rivierbed	Berekening aantal ha
Doelbereik beekherstelopgave	Bijdrage aan de chemische en ecologische doelstelling (inclusief vismigratie) vanuit het KRW-programma	kwalitatieve beoordeling
	Vermindering wateroverlast vanuit het regionale watersysteem (vanuit Waterbeheer 21 ^e eeuw)	modelberekeningen en kwalitatieve beoordeling effecten
	Bijdrage aan klimaatbestendig, robuust watersysteem (vanuit Waterbeheer 21 ^e eeuw)	kwalitatieve beoordeling
Doelbereik inrichting gebied	Bijdrage aan de doelstellingen op gebied van: <ul style="list-style-type: none"> het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit het versterken van de gebruiks- en belevingswaarde voor bewoners en bezoekers duurzaamheid in realisatie en beheer het verbeteren van biodiversiteit 	kwalitatieve beoordeling
MILIEUEFFECTEN		
Rivierbeheer	Waterstanden bij hoogwater	modelberekeningen (WAQUA-model RWS)
	Inundatiefrequentie van de groene rivier (en gevolgen voor het gebruik van het gebied)	modelberekeningen (WAQUA-model RWS)
	Dwarsstroming op de Maas (relevant voor de scheepvaart)	kwalitatieve beoordeling op basis van modelberekeningen
	Aanzanding (omvang evt. benodigd baggerwerk) en erosie (en noodzaak tot verdediging daartegen)	kwalitatieve beoordeling op basis van modelberekeningen
Oppervlaktewater	Afvoercapaciteit van de beek (voor hoge afvoeren), waterstanden bij lage afvoeren en de waterkwaliteit	kwalitatieve beoordeling effecten op basis van modelberekening afvoercapaciteit en waterstanden,

Aspect	Toetsing op (beoordelingscriterium)	Wijze van beoordelen
Grondwater	Effecten van veranderingen in het grondwater op de daaraan gerelateerde functies: natuur (bijv. verdroging), landbouw (bijv. vernatting), wonen (bijv. drooglegging)	kwalitatieve beoordeling effecten op functies op basis van modelberekening veranderingen grondwater en
Meekoppelkansen	Mogelijkheid tot integreren van meekoppelkansen	kwalitatieve beoordeling
Landschap	Visueel ruimtelijk karakter	kwalitatieve beoordeling
	Groene karakter / belevingswaarde	kwalitatieve beoordeling
	Effecten op historische geografie en aardkundige waarden	kwalitatieve beoordeling
Cultuurhistorie	Historische panden of objecten	kwalitatieve beoordeling
Archeologie	Aantasting van bekende of verwachte waarden	Booronderzoek, sleuven en kwalitatieve beoordeling
Natuur: beschermde gebieden	Effecten op Natura 2000 gebieden en Natuur Netwerk Nederland (NNN)	kwalitatieve beoordeling
Natuur: beschermde soorten	Effecten op beschermde flora en fauna	kwalitatieve beoordeling, berekening effecten stikstofdepositie
Wonen	Effect op woongenot: zichthinder of verbetering zicht, verandering omvang en toegankelijkheid percelen, verandering wateroverlast bij woningen in het winterbed: zichthinder, ruimtebeslag en passeerbaarheid in tuinen	kwalitatieve beoordeling
	Geluidhinder door verandering verkeerssituatie in de gebruiksfase (na afronding werkzaamheden)	Geluidsberekening
Verkeer	Bereikbaarheid van het gebied na afronding van het project (bijv. bij afsluiting van wegen of dichtzetten van coupures bij hoogwater)	kwalitatieve beoordeling
Bedrijvigheid	Effecten op overige gebruiksfuncties in het gebied (bedrijventerreinen, landbouw en recreatie)	kwalitatieve beoordeling
Hinder tijdens de aanleg	Luchtkwaliteit, geluidhinder, trillingen en verkeer tijdens realisatie	berekening geluid- en trillingshinder op daarvoor maatgevende locaties basis van globaal uitvoeringsplan; kwalitatieve beoordeling luchtkwaliteit en verkeer

Aspect	Toetsing op (beoordelingscriterium)	Wijze van beoordelen
Bodemkwaliteit	Verandering van de milieuhygiënische bodemkwaliteit	kwalitatieve beoordeling op basis van grondstromenplan
TECHNIEK EN KOSTEN		
Toekomstvastheid en flexibiliteit	Mate van uitbreidbaarheid en aanpasbaarheid	kwalitatieve beoordeling
Onderhoud, beheer en inspectie bij normale omstandigheden	Praktische uitvoerbaarheid	kwalitatieve beoordeling
Operationeel beheer bij hoogwater	Praktische uitvoerbaarheid	kwalitatieve beoordeling
Investeringskosten	Eenmalige investeringskosten	kostenraming
Beheer- en onderhoudskosten	Beheer- en onderhoudskosten	kostenraming

Voor het scoren van de effecten (m.u.v. kosten) wordt gebruik gemaakt van een vijfpuntschaal, zoals aangegeven in onderstaande tabel. In het projectMER zal per beoordelingscriterium vooraf worden gespecificeerd bij welke omvang van de effecten op dat criterium welke score wordt toegekend.

Tabel 4.2 Beoordelingsmethodiek

Effectscore	Toelichting
++	(Kans op) positief effect t.o.v. de referentiesituatie
+	(Kans op) licht positief effect t.o.v. de referentiesituatie
0	(Kans op) neutraal effect t.o.v. de referentiesituatie
-	(Kans op) licht negatief effect t.o.v. de referentiesituatie
--	(Kans op) negatief effect t.o.v. de referentiesituatie